Vlaams Parlement

stuk **1162** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 17 mei 2011 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds, ondertekend in Brussel op 6 oktober 2010*

* De tekst van de vrijhandelsovereenkomst ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement.

verzendcode: BUI

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet 19
Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen 23
Advies van de Raad van State 35
Ontwerp van decreet 39

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. De betrekkingen tussen de Europese Unie en Zuid-Korea

Zuid-Korea is voor de Europese Unie (EU) een belangrijke gelijkgestemde partner in een regio die steeds aan belang wint. Hun onderlinge relatie is gebaseerd op gemeenschappelijke waarden, gelijklopende interesses en hun toenemende rol op wereldvlak. De jongste jaren zijn de betrekkingen sterk geëvolueerd van handelsgerelateerde thema's naar samenwerking in een groot aantal domeinen. Die samenwerking strekt zich uit tot wetenschap en technologie, de informatiemaatschappij, onderwijs, het sociale beleid, douaneaangelegenheden, mededinging, het leefmilieu en ontwikkelingshulp. De politieke dialoog mondt uit in tweejaarlijkse topconferenties waarin het buitenlands beleid, de economische en handelsbetrekkingen, en regionale en globale uitdagingen aan bod komen.

Belangrijk voor de onderlinge relaties was de ondertekening op 10 mei 2010 van de kaderovereenkomst waarin de partijen de wens uiten om hun betrekkingen op te waarderen tot een versterkt partnerschap, ook op politiek, economisch, sociaal en cultureel gebied. Tijdens de topconferentie die begin oktober 2010 in Brussel plaatsvond, besloten de EU en Zuid-Korea hun relatie effectief op te waarderen naar een strategisch partnerschap. De kaderovereenkomst en de vrijhandelsovereenkomst vormen samen de basis voor een geactualiseerd en versterkt politiek en economisch partnerschap.

De voorbije jaren sloten de EU en Zuid-Korea handelsgerelateerde overeenkomsten zoals de kaderovereenkomst inzake handel en ontwikkeling (1996)[1], de overeenkomst inzake samenwerking en wederzijdse administratieve hulp in douaneaangelegenheden (1997) en de overeenkomst betreffende samenwerking ter bestrijding van concurrentieverstorende activiteiten (2009).

De EU en Zuid-Korea zijn belangrijke handelspartners. Zuid-Korea bekleedt de achtste plaats op de lijst van Europese handelspartners. De EU is op zijn beurt de op China na belangrijkste uitvoerbestemming van Zuid-Korea. De uitvoer van Europese producten is gediversifieerd. De top-25 van de uitgevoerde producten naar Zuid-Korea vertegenwoordigt maar 30% van de totale uitvoer. Tussen 2004 en 2008 groeide de Europese export jaarlijks met gemiddeld 7,5%, maar in 2009 zorgde de internationale financiële crisis voor een groeivertraging. In 2009 voerde de EU voor 21,5 miljard goederen uit naar Zuid-Korea terwijl het voor 32 miljard euro invoerde. Er is dus een tekort op de goederenhandelsbalans van de EU, maar de Koreaanse markt heeft een aanzienlijk groeipotentieel. De EU verkocht in 2008 bijvoorbeeld 78% meer auto's dan in 2005. Voor chemicaliën, farmaceutische producten, auto-onderdelen, machines, schoenen, medische apparatuur, non-ferrometalen, ijzer en staal, leder- en bontwaren, hout, keramiek en glas heeft de EU een stevig handelsoverschot. Voor landbouwproducten is Zuid-Korea een van de belangrijkste exportmarkten voor de EU met een jaarlijkse uitvoer van ruim 1 miljard euro. Op het vlak van diensten had de EU in 2008 een handelsoverschot van 3,4 miljard euro. De uitvoer bedroeg 7,8 miljard euro en de invoer 4,4 miljard euro.

Op het gebied van investeringen is de EU de belangrijkste partner van Zuid-Korea. Sinds 1962 investeerden bedrijven uit de Unie er voor 30 miljard euro, goed voor meer dan 40% van het totaal geïnvesteerde bedrag. In 2008 werd voor 1,9 miljard euro geïnvesteerd. De meeste investeringen gebeuren in de financiële sector.

[1] De overeenkomst werd ondertekend op 28 oktober 1996 en goedgekeurd bij het decreet van 9 februari 1999. Zij is op 1 april 2001 in werking getreden.

2. Een korte schets van het partnerland

Op 27 juli 1953 kwam een einde aan de Koreaanse oorlog. Het Koreaanse schiereiland werd definitief verdeeld in een noordelijk en een zuidelijk deel, waarbij de 38ste breedtegraad de grens vormt.

Zuid-Korea telt ongeveer 49 miljoen inwoners waarmee het de vierentwintigste plaats inneemt op de lijst van landen met het grootste bevolkingsaantal. Door zijn ligging is het land van groot geostrategisch belang.

Zuid-Korea is een democratische republiek met een president die om de vijf jaar wordt verkozen en een aanzienlijke macht heeft. In 1992 kwam voor het eerst sinds 1961 een burgerpresident aan de macht. In december 2007 werd de oud-burgemeester van Seoel en voormalig topman van autoconcern Hyundai, Lee Myung-bak, tot nieuwe president verkozen. De wetgevende macht wordt uitgeoefend door de National Assembly waarvan het grootste deel van de leden rechtstreeks wordt verkozen voor vier jaar. De conservatieve partij van de president won de parlementsverkiezingen die plaatsvonden in april 2008.

De relaties met Noord-Korea zorgen vaak voor problemen. In juni 2000 vond een historische ontmoeting plaats tussen de leiders van Zuid- en Noord-Korea. Zij bereikten overeenstemming over een aantal punten zoals interfamiliale contacten, grensoverschrijdend transport, regelmatige gesprekken tussen de regeringen, economische samenwerking en de gezamenlijke organisatie van culturele- en sportmanifestaties. De toenadering tussen beide staten kreeg een ruime internationale steun. Begin oktober 2007 ondertekenden de presidenten van de beide staten een verklaring waarin zij beloofden de wapenstilstand te vervangen door een permanent vredesregime. Het door de EU gesteunde zespartijenoverleg moet een diplomatieke oplossing zoeken voor het conflict. Het Noord-Koreaanse kernwapenprogramma is een belangrijk item tijdens die gesprekken. Naast Zuid- en Noord-Korea nemen ook de Verenigde Staten, Japan, Rusland en China deel aan het overleg. In 2010 vonden opnieuw ernstige incidenten plaats, zoals het kelderen van een Zuid-Koreaans oorlogsschip en het bombarderen van het eiland Yeonpyeong. Begin februari 2011 vonden opnieuw bilaterale gesprekken plaats om een ontmoeting op hoog niveau voor te bereiden, maar die gesprekken draaiden op niets uit.

Economisch beleid

Zuid-Korea kreeg aanvankelijk buitenlandse hulp voor zijn wederopbouw, maar toen die hulp terugviel, belandde het land in een economische recessie. Tijdens de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw kende de economie een snelle groei die vooral was gestoeld op een programma van snelle industrialisering en export. Zuid-Korea evolueerde van een agrarische samenleving naar een geïndustrialiseerde maatschappij. Het land was één van de zwaarst getroffen landen in de Aziatische beurscrisis van 1997, maar het slaagde er verrassend goed in om de crisis snel te boven te komen.

Thans is de Zuid-Koreaanse economie één van de grootste van Azië en ook op mondiaal vlak speelt zij een grote rol. Zuid-Korea is een grote producent van hoogtechnologische goederen, maar ook de staalindustrie, de scheepsbouw en de automobielsector zorgen ervoor dat het land een belangrijke speler is op de internationale markt.

Het bruto binnenlands product (bbp) wordt voor meer dan de helft gerealiseerd door de dienstensector, en voor een derde door de industrie. De belangrijkste invoerproducten zijn elektrische en elektronische apparatuur, ruwe petroleum, halfgeleiders, machines en uitrustingsgoederen.

In 2007 startte Zuid-Korea met de bouw van een volledig nieuwe stad, Sejong City. Het was oorspronkelijk de bedoeling om van die stad de nieuwe administratieve hoofdstad te

maken, maar begin 2010 kondigde de premier een verandering van de doelstellingen aan. Sejong City moet een belangrijk economisch centrum worden, gericht op kennisontwikkeling, wetenschappelijk onderzoek en onderwijs.

3. Ontstaan van de overeenkomst en verloop van de onderhandelingen

In de mededeling[2] aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's van 4 oktober 2006 beschrijft de Europese Commissie hoe het Europese handelsbeleid bijdraagt aan groei en werkgelegenheid in de EU en aan de concurrentiekracht van Europese bedrijven op buitenlandse markten. Onderdeel van die handelsagenda is om met een aantal, op basis van economische criteria geselecteerde landen en regio's, vrijhandelsovereenkomsten te sluiten. Deze vrijhandelsovereenkomsten moeten de afspraken, gemaakt in het kader van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), aanvullen door ook regels vast te leggen over bijvoorbeeld non-tarifaire handelsbelemmeringen, mededinging en de handhaving van intellectuele eigendomsrechten. Zuid-Korea wordt als een prioriteit beschouwd omdat het een hoog beschermingsniveau combineert met een groot marktpotentieel. De overeenkomst met Zuid-Korea is de eerste van deze nieuwe generatie vrijhandelsovereenkomsten.

De Zuid-Koreaanse regering bevordert vrijhandelsovereenkomsten overeenkomstig een FTA Promotion Roadmap opgesteld in september 2003. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het sluiten van overeenkomsten op korte termijn met Japan, Singapore en de Associatie van Zuidoost-Aziatische Landen (Association of Southeast Asian Nations, ASEAN) en onderhandelingen op middellange en lange termijn met grote economieën zoals de EU, China en de Verenigde Staten. In zijn zoektocht naar partners houdt Zuid-Korea rekening met economische voordelen, politieke en diplomatieke overwegingen en binnenlandse vereisten, met inbegrip van de kwetsbaarheid van de landbouwsector. Zuid-Korea heeft vrijhandelsovereenkomsten met Chili, Singapore, de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA), ASEAN en India[3]. De overeenkomsten met de Verenigde Staten en Peru werden ondertekend, maar de instemmingsprocedures zijn nog niet afgerond. Er lopen nog onderhandelingen met Canada, Mexico, Nieuw-Zeeland, Australië, Colombia, Turkije en de Samenwerkingsraad van de Golfstaten (Gulf Cooperation Council, GCC).

Op 23 april 2007 gaf de Raad de Europese Commissie het mandaat om te onderhandelen over een ambitieuze en globale vrijhandelsovereenkomst met Zuid-Korea. In de onderhandelingsrichtsnoeren gaf de Raad aan dat er een duidelijke juridische en institutionele koppeling moet worden gelegd tussen de vrijhandelsovereenkomst en de kaderovereenkomst inzake handel en ontwikkeling.

De onderhandelingen over de vrijhandelsovereenkomst gingen op 6 mei 2007 van start. Parallel daaraan startten in juni 2008 de onderhandelingen over een vernieuwde kaderovereenkomst. Na acht onderhandelingsrondes gingen de onderhandelaars van de EU en Zuid-Korea op 15 oktober 2009 over tot de parafering van de verdragstekst. Op 16 september 2010 keurde de Raad de vrijhandelsovereenkomst goed.

4. Belang van de overeenkomst

De vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Zuid-Korea is de eerste handelsovereenkomst die de EU sloot sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon. Het is ook het eerste soortgelijke akkoord waarover het Europees Parlement mee beslist.

De vrijhandelsovereenkomst is gegrondvest op solide economische criteria. Zij betekent een belangrijke stap in de liberalisering van de handel omdat zij thema's aanpakt die nog

[2] "Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren". Een bijdrage aan de EU-strategie voor groei en werkgelegenheid. COM(2006) 567.
http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0567:FIN:nl:PDF

[3] Korea Ministry of Foreign Affairs and the ADB Asia Regional Integration Center FTA database.

niet rijp zijn voor multilaterale onderhandelingen. Zij gaat verder dan de marktopening die in het kader van de WTO kan worden bereikt.

De voorliggende overeenkomst is de ruimste vrijhandelsovereenkomst waarover de EU ooit heeft onderhandeld. De overeenkomst zorgt voor de afschaffing van invoerrechten op bijna alle producten en voor een verregaande vrijmaking van de handel in diensten. Zij bevat bepalingen over investeringen in zowel de diensten- als de industriële sector, en strenge regels in belangrijke gebieden zoals de bescherming van het intellectuele eigendom (met inbegrip van de geografische aanduidingen), openbare aanbestedingen, mededingingsregels, transparantie van de regelgeving en duurzame ontwikkeling. De partijen engageren zich om tariefbelemmeringen af te schaffen en te vermijden, in het bijzonder voor de handel in auto's, farmaceutische producten en elektronica. Een protocol inzake culturele samenwerking legt de partijen op om culturele diversiteit te bevorderen overeenkomstig het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van culturele uitdrukkingen.

Volgens de Europese Commissie zouden de handelsstromen tussen de EU en Zuid-Korea met 19 miljard euro kunnen toenemen[4]. De EU schrapt invoerheffingen ter waarde van 1,1 miljard euro, Zuid-Korea ter waarde van 1,6 miljard euro. Binnen de vijf jaar zullen de EU en Zuid-Korea de douaneheffingen schrappen voor 98,7% van de bilaterale handelsstromen.

Het directoraat-generaal Handel becijferde in een rapport ten behoeve van de Europese Commissie de economische gevolgen van de vrijhandelsovereenkomst[5]. Uit dat rapport blijkt dat de vrijhandelsovereenkomst een positieve invloed heeft op het bbp van zowel de EU (0,08%) als Zuid-Korea (tot 0,84%). Ook de welvaart wordt gunstig beïnvloed, maar voor de EU is het effect kleiner dan voor Zuid-Korea, dat een hoger beschermingsniveau heeft en kleinere economie heeft dan de EU.

Op het vlak van handel zijn er eveneens positieve gevolgen voor beide partners. De bilaterale handel tussen de EU en Zuid-Korea kan tot 82,6% toenemen als een gevolg van het opheffen van invoerbeperkingen in Zuid-Korea. De Europese uitvoer kan stijgen met minimum 33 miljard en maximum 41 miljard euro terwijl de invoer kan verhogen met 34 miljard euro. Daardoor zou de Europese handelsbalans tot 10,1 miljard kunnen verbeteren. De uitvoer van chemische producten, machines en andere afgewerkte producten overtreft ruimschoots de invoer. Bepaalde landbouwproducten en voedingsmiddelen hebben eveneens een positief effect op de handelsbalans en dat is ook het geval met de dienstensector. Langs de andere kant wordt de handelsbalans negatief beïnvloed door wagens en textielproducten. Een toename van de Europese uitvoer naar Zuid-Korea kan wel gevolgen hebben voor de export naar de rest van de wereld.

Op sectoraal gebied kan de EU haar positie verbeteren in een aantal sectoren zoals de chemische industrie, de machinebouw, afgewerkte producten, specifieke landbouwproducten en voedingsmiddelen, en in mindere mate in de dienstensector (verzekeringen en vervoersdiensten). Zuid-Korea kan voordeel halen door zijn handelspositie te verbeteren voor bepaalde afgewerkte producten (textiel, leder, kleding, wagens en ander vervoermaterieel).

De gevolgen voor de productie en de tewerkstelling zijn klein. Voor Zuid-Korea kan de vrijhandelsovereenkomst de tewerkstelling positief beïnvloeden in een aantal sectoren (textiel, leder, kleding, de auto-industrie). Negatieve gevolgen kunnen er daarentegen zijn voor bepaalde afgewerkte producten (machines, elektronica), specifieke diensten (vervoer, verzekering), vlees en zuivelproducten. In de EU is het omgekeerde plaatje te zien. De

[4] MEMO/09/452 van 15 oktober 2009.

[5] The Economic Impact of the Free Trade Agreement (FTA) between the European Union and Korea – Report for the European Commission – DG Trade (framework contract TRADE/07/A2: Korea II), Final Report, May 2010.

tewerkstelling in de textielsector en de auto-industrie kan licht dalen, terwijl er positieve signalen te zien zijn in diverse landbouwactiviteiten, alsook in de machinebouw. De vrijhandelsovereenkomst zal in geen geval leiden tot een verstoring van de arbeidsmarkt. In Zuid-Korea kunnen de lonen lichtjes stijgen. In de EU wordt dit effect positief, doch miniem geschat.

De non-tarifaire handelsbelemmeringen (Non-Tariff Barriers, NTB) spelen een cruciale rol in de beoordeling van de gevolgen van de vrijhandelsovereenkomst. Hoe hoger de initiële NTB's, hoe hoger het effect op de vrijhandelsovereenkomst, vooral in termen van sectorale handel.

5. Belang voor Vlaanderen

Zuid-Korea is van groot economisch belang. Het land behoort tot de NEXT-11, de elf landen die worden beschouwd als de economische toppers van morgen. De Vlaamse Regering zet in haar beleid inzake internationaal ondernemen sterk in op nauwere economische relaties met groeimarkten van buiten de EU. De Vlaamse Regering verleent dan ook haar steun aan de ambitieuze en brede vrijhandelsovereenkomsten die de EU sluit met cruciale handelspartners, zoals Zuid-Korea.

Zuid-Korea is een belangrijke handelspartner van Vlaanderen en is een focusland van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (Flanders Investment & Trade, F.I.T.), zowel voor het internationaal ondernemen als voor het aantrekken van buitenlandse directe investeringen. Uit cijfers van F.I.T. blijkt dat de Vlaamse uitvoer naar Zuid-Korea het de jongste jaren meer dan behoorlijk doet. Na het crisisjaar 2009 nam de export terug toe. Vlaanderen voerde in 2010 met 936,12 miljoen euro 31% meer uit dan in het voorgaande jaar. Hierdoor steeg Zuid-Korea twee plaatsen tot op de 34ste plaats als Vlaamse exportbestemming, met een aandeel van 0,37% in de totale Vlaamse uitvoer. De chemische en farmaceutische sector (+81,47%) ging er fors op vooruit, en blijft met bijna 50% de belangrijkste sector. Ook de export van machines en elektrisch materieel (+45,66%) en van kunststoffen en rubber +49,45%) nam toe na de terugval in 2009. Het aandeel van Vlaanderen in de totale Belgische export naar Zuid-Korea herstelde en nam terug toe tot 75%.

De invoer die de jongste jaren in stijgende lijn was gegaan, kreeg in 2009 klappen en daalde in 2010 verder met 16,86%. Met een totale invoer van 1,315 miljard euro staat Zuid-Korea op de 28ste plaats in de lijst van Vlaamse leveranciers met een aandeel van 0,53% van de totale invoer. De invoer van machines en elektrisch materieel (+18,08%) en van chemische en farmaceutische producten (+10,96%) steeg. De invoer van onedele metalen (-24,06%), minerale producten (-46,01%), chemische en farmaceutische producten (-43,97%), en vooral vervoermaterieel (-29,47%) ging er fors op achteruit. Het aandeel van Vlaanderen in de totale Belgische invoer uit Zuid-Korea daalde tot 92%.

Sinds 2003 heeft Vlaanderen een negatieve handelsbalans ten opzichte van Zuid-Korea. Een sterke daling van de invoer en een redelijk stabiele uitvoer heeft er toe geleid dat het verschil op de handelsbalans verkleind is tot 379,85 miljoen euro in 2010.

Op 12 december 2006 sloten de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) en Zuid-Korea een overeenkomst inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen. De overeenkomst werd goedgekeurd bij het decreet van 20 juni 2008, en is op 27 maart 2011 in werking getreden. Zij vervangt de overeenkomst die in 1984 werd gesloten.

6. Vlaamse aandachtspunten tijdens de onderhandelingen

Twee dossiers werden tijdens de onderhandelingen door Vlaanderen met hoge prioriteit opgevolgd: de restitutie van invoerrechten voor producten uit de automobielsector en het protocol inzake culturele samenwerking.

De automobielsector is een belangrijke industriële tak in het Europese economische weefsel, en was een belangrijke inzet in de onderhandelingen. In de overeenkomst zijn talrijke provisies opgenomen die voordelig zijn voor de Europese automobielsector, zoals de opheffing van Koreaanse douanetarieven en de erkenning en aanvaarding van de standaarden van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UN ECE). Bij vele EU-lidstaten heerste er echter scepsis over restitutie van invoerrechten – een WTO-conforme maatregel die bedrijven toelaat om invoerheffingen die zijn betaald op intermediaire goederen, terug te vorderen wanneer deze worden verwerkt in producten die uiteindelijk zullen worden uitgevoerd. Zuid-Koreaanse autobouwers kunnen op die manier intermediaire goederen invoeren uit China, de betaalde invoerheffingen terugvorderen en aldus goedkope eindproducten naar de EU uitvoeren. Dit zou de concurrentiepositie van de Europese autobouwers aantasten.

Zuid-Korea maakte tijdens de onderhandelingen duidelijk dat het zijn akkoord niet kon geven aan een overeenkomst zonder de mogelijkheid tot restitutie van de invoerrechten. Om tegemoet te komen aan de bezwaren van de lidstaten tegen een onbegrensd gebruik van deze provisie, zijn er enkele grendels opgenomen:

- strenge oorsprongsregels voor producten uit de automobielsector zorgen er voor dat het aandeel buitenlandse input in een product beperkt moet zijn, wil dit product onder de bepalingen van de vrijhandelsovereenkomst vallen;
- met behulp van vrijwaringsmaatregelen kan een partij de invoerheffingen op een bepaald product herstellen tot op het niveau van de meest begunstigde natie wanneer blijkt dat de stijgende invoer van dat product de eigen markt ontwricht. Deze vrijwaringsmaatregelen kunnen onmiddellijk worden aangewend van zodra de overeenkomst in werking is getreden;
- specifiek voor de producten uit de automobielsector voorziet de overeenkomst in een speciale vrijwaringsclausule die de restitutie van invoerrechten begrenst wanneer een merkbare stijging is waargenomen van input uit derde landen waarmee Zuid-Korea geen vrijhandelsovereenkomst heeft gesloten, in Zuid-Koreaanse producten die vervolgens naar de EU worden uitgevoerd. Deze speciale vrijwaringsclausule kan pas vijf jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst worden ingeroepen, en kan anticipatief worden gebruikt zonder eerst te moeten aantonen dat de eigen markt wordt ontwricht. Bovendien ligt de bewijslast bij de beklaagde partij[6];
- ten slotte geldt voor geschillen gerelateerd aan het gebruik van de restitutie van de invoerrechten in de automobielsector een versneld geschillenbeslechtingsmechanisme. Het panel moet binnen de 75 dagen een uitspraak leveren[7], die bindend is en betrekking heeft op het feit of er al dan niet oneigenlijk gebruik werd gemaakt van de provisie.

De Europese Commissie heeft de lidstaten verzekerd dat deze grendels ervoor zorgen dat de impact van de restitutie van invoerrechten beperkt is. De winst die de Zuid-Koreaanse autobouwer door het gebruik van deze clausule per auto opstrijkt, zou ongeveer 100 euro bedragen[8].

---

[6] Op 26 januari 2011 gaf de Commissie Internationale Handel van het Europees Parlement formeel haar fiat over de verordening die vorm moet geven aan de vrijwaringsmaatregelen uit het vrijhandelsakkoord. Op 17 februari 2011 werd dit goedgekeurd door de plenaire vergadering van het Europees Parlement.

[7] In alle andere gevallen moet het panel een beslissing uitvaardigen binnen de 120 dagen.

[8] Ignacio Garcia Bercero, hoofdonderhandelaar van de Europese Commissie voor deze vrijhandelsovereenkomst, deelde dit mee op de intrafederale informatievergadering over de vrijhandelsovereenkomst met Zuid-Korea van 24 februari 2010.

Een tweede belangrijk dossier was het protocol inzake culturele samenwerking. De handel in audiovisuele diensten was voor Zuid-Korea een sterk offensief belang, terwijl dit voor Vlaanderen traditioneel een defensief belang vormt. Vlaanderen beschouwt deze diensten immers niet als zuiver commerciële diensten, maar dicht hier ook een intrinsieke symbolische waarde aan toe. Audiovisuele diensten worden dan ook systematisch uitgesloten van handelsliberalisering in de onderhandelingsmandaten voor vrijhandelsovereenkomsten. Ter bevordering van de samenwerking in deze sector, wordt wel traditioneel een protocol inzake culturele samenwerking gesloten. Dit protocol geeft vorm aan het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen.

De provisies met betrekking tot audiovisuele coproducties uit het protocol bleken moeilijk te liggen bij meerdere EU-lidstaten, zoals Frankrijk en België. Omdat het hier om een uitzonderlijke situatie ging, heeft de Europese Commissie de garanties gegeven dat dit geen precedent zou vormen voor andere vrijhandelsovereenkomsten. Om tegemoet te komen aan de bezorgdheden van de lidstaten, zijn bepalingen opgenomen die de voorwaarden voor het aangaan van coproducties verstrengen en die de speciale identiteit van deze diensten vrijwaren.

Zo wordt de duur van de coproducties in de tijd beperkt, kan een partij haar recht van aanspraak op de regelingen met betrekking tot audiovisuele coproducties unilateraal opschorten, en zijn er criteria opgenomen met betrekking tot de technische inhoud, de financiële bijdragen en het aantal producenten in een coproductie. Daarenboven wordt er rekening gehouden met de specifieke gevoeligheid van de animatiesector, waarvoor strengere criteria zijn opgenomen.

Het protocol is institutioneel gescheiden van de vrijhandelsovereenkomst en zijn bepalingen vallen niet onder het normale geschillenbeslechtingsmechanisme noch onder het handelscomité dat middels deze overeenkomst wordt opgericht. In het protocol inzake culturele samenwerking is een specifiek geschillenbeslechtingsmechanisme opgenomen en wordt een afzonderlijk comité culturele samenwerking opgericht, dat niet ondergeschikt is aan het handelscomité.

7. De inhoud van de overeenkomst

De vrijhandelsovereenkomst telt 15 hoofdstukken, verschillende bijlagen en aanhangsels, drie protocollen en vier memorandums van overeenstemming.

Preambule

De partijen zijn ervan overtuigd dat de vrijhandelsovereenkomst een ruimere en veilige markt zal creëren voor zowel goederen als diensten, en een stabiele omgeving zal vormen voor investeringen waardoor het concurrentievermogen van hun bedrijven zal toenemen.

De partijen zijn vastbesloten bij te dragen tot een harmonieuze ontwikkeling en uitbreiding van de wereldhandel door handelsbelemmeringen weg te nemen en te vermijden dat nieuwe belemmeringen de voordelen van de overeenkomst zouden tenietdoen.

De partijen willen strengere arbeids- en milieunormen. Daarnaast wensen zij ook de basisrechten van de werkende bevolking en duurzame ontwikkeling te bevorderen. Zij zullen de overeenkomst toepassen volgens die doelstellingen.

De partijen willen voortbouwen op de rechten en plichten die zijn voortgesproten uit de overeenkomst van Marrakech tot oprichting van de WTO.

Hoofdstuk 1 – Doelstellingen en algemene definities

De doelstellingen van de vrijhandelsovereenkomst zijn:
– het vrijmaken en vergemakkelijken van handel in goederen overeenkomstig artikel XXIV van de algemene overeenkomst inzake tarieven en handel (General Agreement on Tariffs and Trade, GATT 1994);
– het vrijmaken van de handel in diensten en investeringen overeenkomstig artikel V van de algemene overeenkomst inzake handel in diensten (General Agreement on Trade in Services, GATS);
– het bevorderen van het concurrentievermogen;
– een verdere vrijmaking van de markten voor openbare aanbestedingen;
– het beschermen van de intellectuele eigendomsrechten;
– bijdragen tot de ontwikkeling en de uitbreiding van de wereldhandel;
– streven naar duurzame ontwikkeling;
– bevorderen van buitenlandse directe investeringen.

Hoofdstuk 2 – Nationale behandeling en markttoegang voor goederen

Dit hoofdstuk bevat afspraken over het wegnemen van douaneheffingen en non-tarifaire handelsbelemmeringen voor de handel in goederen. Een overgangsperiode moet ervoor zorgen dat de producenten zich geleidelijk kunnen aanpassen. De consumenten zullen genieten van lagere prijzen en de exporteurs van een groter concurrentievermogen.

De meeste douaneheffingen verdwijnen op het moment van de inwerkingtreding van de overeenkomst. Praktisch alle douaneheffingen op industriële producten zullen volledig zijn afgeschaft in het vijfde jaar. Het zevende jaar zullen 98% van de heffingen weg zijn. Enkel een beperkt aantal uiterst gevoelige landbouw- en visserijproducten heeft een langere overgangsperiode dan zeven jaar. Rijst en enkele andere landbouwproducten waarvoor de EU geen belangrijke exporteur is, worden uitgesloten van de overeenkomst.

De overeenkomst bevat fundamentele WTO-regels inzake NTB's zoals nationale behandeling en verbod van beperkingen op de in- en uitvoer. Alle uitvoerheffingen zijn verboden vanaf de datum van inwerkingtreding van de overeenkomst. Specifieke NTB's komen aan bod in aparte bijlagen bij de overeenkomst.

Aan dit hoofdstuk zijn vier belangrijke bijlagen gevoegd, die specifieke provisies bevatten met betrekking tot enkele sectoren die voor de EU van groot belang zijn, namelijk consumentenelektronica, auto's en auto-onderdelen, farmaceutische producten en medische instrumenten, en chemische producten. Vooral de niet-tarifaire barrières die hierin worden behandeld, zijn zeer relevant. Zo komen beide partijen bijvoorbeeld overeen om de UN ECE standaarden voor de automobielsector te aanvaarden.

Hoofdstuk 3 – Handelsmaatregelen

Dit hoofdstuk bevat bepalingen inzake het gebruik van de traditionele handelsbeschermingsmaatregelen die al zijn opgenomen in de WTO-regelgeving (antidumping-, antisubsidie- en vrijwaringsmaatregelen).

De inachtneming van de rechten en plichten die zijn opgenomen in de WTO-regelgeving, wordt bevestigd. Tegelijkertijd worden regels opgelegd om die beschermingsmaatregelen enkel te gebruiken waar dat noodzakelijk is, en om te verzekeren dat alle betrokken partijen een eerlijke behandeling genieten. Dit alles is al opgenomen in de EU-wetgeving.

Er zijn ook maatregelen opgenomen om de transparantie in het onderzoeksproces te verhogen, en om de betrokkenen de toelating te geven om documenten in het Engels op te

slaan zodat geïnteresseerden makkelijker hun recht op verdediging kunnen uitoefenen en dure vertalingen kunnen vermijden.

Er is een bilaterale vrijwaringsclausule opgenomen die een partij de mogelijkheid biedt om tijdelijk de tarieven voor de meest begunstigde natie in te voeren in geval een substantiële toename van de invoer ernstige schade zou veroorzaken. De EU zal de markt in gevoelige sectoren monitoren, en vrijwaringsmaatregelen treffen indien aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Op het ogenblik van de inwerkingtreding van de overeenkomst zal een EU-verordening snelle en doeltreffende procedures invoeren met het oog op de toepassing van bilaterale vrijwaringsclausules.

Een werkgroep wordt opgericht om een kader voor dialoog te scheppen. Op die manier zullen onderzoekers een beter inzicht hebben in de werkwijze van de andere partij, en kunnen zij hun standpunten uitwisselen.

Hoofdstuk 4 – Technische handelsbelemmeringen (Technical Barriers to Trade, TBT)

Dit hoofdstuk moet de problemen verminderen waarmee de handel tussen de EU en Zuid-Korea te kampen heeft op het vlak van technische voorschriften, normen, conformiteitsbeoordelingsprocedures en soortgelijke vereisten.

De partijen bevestigen de verplichtingen die hen zijn opgelegd door de WTO-overeenkomst inzake TBT's. Daarnaast willen zij samenwerken inzake normen en regelgevingskwesties en, indien aangewezen, een dialoog tot stand brengen tussen regulatoren om op die manier de technische voorschriften te vereenvoudigen en onnodige tegenstellingen te vermijden.

De overeenkomst bevat specifieke regelgevende praktijken: transparantie bij het opstellen van regels, het gebruik maken van internationale normen, en de mogelijkheid bieden aan de andere partij om regels te bespreken vooraleer zij zijn opgesteld. Hetzelfde geldt voor technische voorschriften.

De vereisten om producten te merken en te etiketteren worden zo klein mogelijk gehouden. Zij zullen niet-discriminatoir zijn.

Er wordt ook een coördinatiemechanisme opgericht.

Hoofdstuk 5 – Sanitaire en fytosanitaire maatregelen

Dit hoofdstuk moet de handel in dieren, dierlijke producten, planten en plantaardige producten verder vergemakkelijken met behoud van een hoog niveau van gezondheid voor mens, dier en plant. Daarnaast moet een volledige transparantie worden verzekerd op het vlak van sanitaire en fytosanitaire maatregelen die betrekking hebben op de handel. Er wordt ook voorzien in samenwerking.

De beoogde doelstellingen moeten worden bereikt door het invoeren van volgende sleutelbepalingen:
– een formele dialoog over sanitaire en fytosanitaire thema's die betrekking hebben op handel;
– speciale verbintenissen inzake transparantie (meer speciaal met betrekking tot invoerbepalingen), adviesverstrekking, de ontwikkeling van een algemeen begrip voor internationale normen en een gelijke behandeling van alle EU-lidstaten;
– een procedure voor de erkenning van ziektevrije zones, dit wil zeggen de zones die geschikt zijn voor exportproducten van de andere partij.

Het comité voor sanitaire en fytosanitaire maatregelen zal procedures en regelingen vaststellen, de voortgang opvolgen en een discussieplatform voorzien.

Hoofdstuk 6 – Douane en handelsbevordering

De overeenkomst moet de samenwerking inzake douane- en douanegerelateerde aangelegenheden verbeteren. De partijen moeten onder meer:
– documenten en gegevens harmoniseren om de handel te vergemakkelijken;
– overleggen met de zakenwereld;
– elkaar bijstand verlenen op het vlak van tariefclassificatie, douanewaarde en preferentiële oorsprongsregels;
– een versterking van de intellectuele eigendomsrechten bevorderen op het vlak van invoer, uitvoer en doorvoer;
– de veiligheid van containers en andere scheepsladingen verbeteren.

De overeenkomst voorziet ook een algemeen referentiekader voor het aanwenden van moderne en handelsvriendelijke douane- en grensformaliteiten. Om de transparantie te verhogen en wettelijke zekerheid te bieden, voorzien de bepalingen inzake handelsfaciliteiten in uitspraken vooraf, beroepsprocedures en gedetailleerde regels voor de publicatie van de douane- en handelsgerelateerde wetgeving, vergoedingen en heffingen, de aanduiding van onderzoekspunten en het raadplegen van vertegenwoordigers van de zakenwereld. Om de grensoverschrijdende procedures te vereenvoudigen en te stroomlijnen, bevat het hoofdstuk bepalingen over de vermindering van vergoedingen en heffingen, risicomanagement, het elektronisch indienen van stukken, de afschaffing van aan inscheping voorafgaande inspecties, eenvoudige douaneprocedures en douanewaarde.

Er wordt een douanecomité ingesteld dat bestaat uit vertegenwoordigers van de douanediensten en andere overheden van de partijen die bevoegd zijn voor douane- en handelsgerelateerde aangelegenheden. Het comité fungeert als een forum waar wordt gediscuteerd over problemen tussen de partijen en waar men tracht een oplossing te vinden. Het kan ook aanbevelingen doen en een mening geven over thema's die het noodzakelijk vindt om de doelstellingen van het hoofdstuk te bereiken.

Hoofdstuk 7 – Handel in diensten, vestiging en elektronische handel

De overeenkomst is veruit de meest ambitieuze dienstenvrijhandelsovereenkomst die de EU ooit heeft gesloten. De overeenkomst zal de WTO-GATS-verbintenissen van Zuid-Korea, en zijn aanbod in de lopende onderhandelingen in het kader van de Doha Development Agenda (DDA), aanzienlijk verbeteren. Het toepassingsgebied van de overeenkomst bevat verschillende dienstensectoren zoals transport, telecommunicatie, financiële, juridische en milieudiensten en de bouwsector. Audiovisuele diensten worden uit dit hoofdstuk uitgesloten. De voornaamste verwezenlijkingen zijn onder meer:
– op het vlak van telecommunicatie zal Zuid-Korea de vereisten voor buitenlands eigendom versoepelen door twee jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst 100% indirecte eigendom toe te staan. Europese satellietomroeporganisaties (telefoon en televisie) kunnen rechtstreeks in Zuid-Korea opereren;
– inzake milieudiensten zal Zuid-Korea verbintenissen aangaan voor de behandeling van niet-industrieel afvalwater;
– Europese scheepvaartbedrijven zullen een volledige toegang krijgen tot de Koreaanse markt, zich vrij in Zuid-Korea kunnen vestigen en een non-discriminatoire behandeling krijgen voor het gebruik van havendiensten en infrastructuur; Europese bedrijven zullen nieuwe kansen krijgen met respect voor vele maritieme hulpdiensten;
– Zuid-Korea zal de bestaande vereisten van onderaanneming in de bouwsector afschaffen;
– alle financiële instellingen zullen toegang krijgen tot de Koreaanse markt en de mogelijkheid hebben om gegevens van hun kantoren naar hun hoofdkantoor te sturen;

– Europese expresbesteldiensten krijgen toegang tot de Koreaanse markt; nadat de Koreaanse wet betreffende de postdiensten zal zijn aangenomen, zal Zuid-Korea zich ook verbinden tot gebieden die buiten de definitie van postmonopolie vallen;
– er komen verbeteringen voor luchttransportdiensten zoals grondafhandeling;
– Europese advocatenkantoren zullen kantoren kunnen openen in Zuid-Korea om buitenlandse investeerders of Koreaanse cliënten te adviseren; zij zullen ook een partnerschap kunnen aangaan met Koreaanse kantoren en Koreaanse advocaten kunnen aantrekken; zij zullen hun titel kunnen behouden.

Hoofdstuk 8 – Betalings- en kapitaalverkeer

De overeenkomst bevat bepalingen over het vrije kapitaalverkeer. De partijen zullen maatregelen kunnen treffen om de stabiliteit van hun financieel systeem te verzekeren.

Hoofdstuk 9 – Overheidsopdrachten

De overeenkomst biedt de mogelijkheid om overheidsopdrachten uit te breiden tot concessieovereenkomsten voor openbare werken en 'built-operate-transfer'-contracten die nog niet worden gedekt door de plurilaterale overeenkomst inzake overheidsopdrachten (Government Procurement Agreement, GPA). Die contracten hebben een aanzienlijk commercieel belang voor Europese toeleveraars die worden beschouwd als de top in dit gebied.

Hoofdstuk 10 – Intellectuele eigendom

De bescherming en de versterking van het intellectuele eigendom is van cruciaal belang voor het Europees concurrentievermogen. Het hoofdstuk bevat bepalingen over handelsmerken, modellen en geografische aanduidingen die dienen als een aanvulling en een actualisering van de overeenkomst inzake handelsgerelateerde aspecten van intellectuele eigendomsrechten (Trade-related Aspects of Intellectual Property, TRIPS).

Hoofdstuk 11 – Mededinging

De partijen komen overeen bepaalde praktijken en transacties die de mededinging en de handel verstoren, te verbieden en te bestraffen. Concurrentieverstorende praktijken zoals kartels worden niet getolereerd en bestreden omdat zij de consument schade berokkenen en leiden tot hogere prijzen.

De partijen zullen een doeltreffende mededingingswetgeving en een bestrijdingsmechanisme behouden. De mededingingswetgeving heeft ook betrekking op overheidsbedrijven en er is geen discriminatie door monopolies. Dat verzekert bedrijven van beide partijen een gelijke toegang tot elkaars markten.

De partijen moeten elkaar raadplegen en samenwerken. Zij moeten optreden tegen een verstoring van de concurrentie door subsidies. De partijen moeten jaarlijks in een rapport het totale bedrag, de aard en de sectorale distributie van subsidies meedelen. Zij moeten eveneens informatie verschaffen over subsidieschema's of individuele subsidies. De regels inzake subsidies hebben betrekking op goederen, met uitzondering van landbouw- en visserijproducten.

De overeenkomst bevat een rendez-vousclausule voor diensten. De partijen moeten drie jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst nagaan of de overeenkomst eveneens van toepassing zal zijn voor diensten.

Hoofdstuk 12 – Transparantie

Er worden criteria opgesteld voor een efficiënte en voorspelbare regelgeving voor (vooral kleine) marktdeelnemers. Een gebrek aan transparantie was vaak een probleem dat Europese bedrijven ondervonden om zaken te doen in Zuid-Korea. Daarom is het van groot belang dat de overeenkomst strenge transparantieregels bevat.

De voornaamste bepalingen van het hoofdstuk zijn:
– geïnteresseerden krijgen de kans om hun mening te geven over voorgestelde maatregelen;
– onderzoeks- of contactpunten worden opgericht om vragen over de toepassing van de maatregelen te beantwoorden of problemen op te lossen;
– administratieve procedures.

Hoofdstuk 13 – Handel en duurzame ontwikkeling

Het hoofdstuk bevat de verbintenissen van de partijen op het vlak van leefmilieu en arbeid, en het institutionele kader om na te gaan of zij die verbintenissen naleven.

De sleutelelementen van het hoofdstuk zijn:
– op het vlak van arbeid verbinden de partijen zich om de normen en het programma voor waardig werk van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) na te leven, en de desbetreffende verdragen te ratificeren en effectief toe te passen;
– op het vlak van het leefmilieu zullen de partijen alle multilaterale verdragen waarbij zij partij zijn, implementeren;
– de bevestiging van het recht dat de partijen hebben om wetgeving op te stellen die een hoog niveau van bescherming beoogt, en de bevestiging om die normen niet uit te hollen op een wijze die van invloed is op handel of investeringen;
– de oprichting van een adviesgroep van vertegenwoordigers uit het maatschappelijke middenveld;
– een mechanisme voor de regeling van geschillen door een onafhankelijke groep van deskundigen.

Hoofdstuk 14 – Beslechting van geschillen

De geschillenbeslechting is gebaseerd op de WTO-regeling, maar de procedures verlopen sneller.

Indien een geschil niet kan worden opgelost door overleg, wordt het voorgelegd aan een scheidsgerecht dat binnen een termijn van 120 dagen een bindend oordeel velt. De partij die in gebreke werd gesteld, moet binnen een redelijke termijn aan de situatie hebben verholpen. In geval van hoogdringendheid kunnen de termijnen worden verkort. Geschillen over de toepassing van de bijlage inzake motorvoertuigen en -onderdelen of van de clausule inzake de restitutie van invoerrechten, kunnen eveneens via een versnelde procedure worden geregeld.

De overeenkomst bevat ook een overlegmechanisme dat de partijen de mogelijkheid biedt om de problemen aan te pakken inzake markttoegang tengevolge van non-tarifaire maatregelen. Het is niet de bedoeling de wettigheid van een maatregel te herzien, maar een snelle en doeltreffende oplossing te vinden voor problemen inzake markttoegang.

Hoofdstuk 15 – Institutionele, algemene en slotbepalingen

Er wordt een handelscomité ingesteld dat instaat voor de toepassing van de overeenkomst. Het comité wordt voorgezeten door de Koreaanse minister van Handel en de Europese

commissaris bevoegd voor Handel. Het comité vergadert eenmaal per jaar. Er worden ook zes gespecialiseerde comités en zeven werkgroepen opgericht.

Bijlagen

Elk hoofdstuk bevat één of meerdere bijlagen. Bij de hoofdstukken 1, 5, 6, 8, 11, 12 en 15 heeft men die bijlagen opzettelijk blanco gelaten.

De overige bijlagen hebben betrekking op:
– de afschaffing van douanerechten, elektronica, motorvoertuigen en delen, farmaceutische producten en medische hulpmiddelen, chemische stoffen (bijlagen 2, A, B, C, D en E bij hoofdstuk 2);
– landbouwvrijwaringsmaatregelen (bijlage 3 bij hoofdstuk 3);
– de TBT-coördinator (bijlage 4 bij hoofdstuk 4);
– de lijst van verbintenissen, de meestbegunstigingsvrijstelling, de lijst van meestbegunstigingsvrijstellingen en de aanvullende verbintenis inzake financiële diensten (bijlagen 7, A, B, C en D bij hoofdstuk 7);
– build-operate-transfer (BOT)-contracten en concessies voor openbare werken (bijlage 9 bij hoofdstuk 9);
– geografische aanduidingen voor landbouwproducten en levensmiddelen, enerzijds, en voor wijnen, gearomatiseerde wijnen en gedistilleerde dranken, anderzijds (bijlagen 10 A en B bij hoofdstuk 10);
– de samenwerking inzake handel en duurzame ontwikkeling (bijlage 13 bij hoofdstuk 13);
– het bemiddelingsmechanisme voor niet-tarifaire maatregelen, de procedureregels voor arbitrage en de gedragscode voor leden van arbitragepanels en bemiddelaars (bijlage 14, A, B en C bij hoofdstuk 14).

Protocollen

Protocol 1 – Oorsprongsregels

Oorsprongsregels spelen een belangrijke rol in preferentiële handelsovereenkomsten. Alle vrijhandelsovereenkomsten bevatten een protocol met een aantal bijlagen. Het protocol zelf bevat de definitie van 'producten van oorsprong' en bepalingen over territoriale voorwaarden, restitutie van invoerrechten, bewijs van oorsprong en regelingen voor administratieve samenwerking.

Bijlage II bevat een lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen, verricht ten aanzien van niet van oorsprong zijnde materialen, die deze maatregelen oorsprong verlenen. Tijdens de onderhandelingen werd de EU-lijst op een aantal plaatsen gewijzigd, maar die wijzigingen werden doorgevoerd in samenwerking met de betrokken industrietak en op een rationele manier. In 2005 deed de Commissie een voorstel om de oorsprongsregels te vereenvoudigen. De wijzigingen in de voorliggende overeenkomst gaan in dezelfde richting, wat positief is voor de handel.

Tezelfdertijd bevestigt de overeenkomst de EU-oorsprongsregels voor de belangrijkste producten in gevoelige sectoren zoals de landbouw (suiker, pasta, olijfolie), de visserij (aquacultuur), non-ferromaterialen (koper en aluminium), textiel en kleding.

Protocol 2 – Wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken

Er wordt een wettelijk kader geschapen voor het onderzoek naar onregelmatigheden en fraude om de correcte toepassing van de douanewetgeving te verzekeren.

Protocol 3 – Culturele samenwerking

Om het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen en meer bepaald zijn artikel 20 te implementeren, werd een protocol inzake culturele samenwerking toegevoegd. Het heeft zijn eigen institutionele structuur, onafhankelijk van andere delen van de vrijhandelsovereenkomst en een eigen geschillenbeslechtingsmechanisme.

Het protocol schetst een kader voor een politieke dialoog over culturele en audiovisuele thema's, en voor samenwerking op het vlak van culturele uitwisselingen. Het vergemakkelijkt ook het vrij verkeer van kunstenaars en andere culturele actoren.

Het protocol is gebaseerd op wederkerigheid en evenwicht. De bepalingen inzake audiovisuele coproducties moedigen het sluiten van bilaterale samenwerkingsovereenkomsten aan tussen Zuid-Korea en de EU-lidstaten. De bepalingen inzake coproducties kunnen worden toegepast tijdens een bepaalde periode, waarna zij kunnen worden beëindigd. Een schorsingsmechanisme kan worden geactiveerd indien een partij haar wetgeving zou wijzigen zodat zij de producenten van de andere partij schade zou toebrengen.

Memorandums van overeenstemming

De memorandums die een integrerend deel vormen van de overeenkomst, hebben betrekking op:
- de grensoverschrijdende verlening van verzekeringsdiensten waarvoor in bijlage 7A (lijst van verbintenissen) verbintenissen zijn aangegaan;
- het hervormingsplan voor de Koreaanse postdiensten;
- specifieke verbintenissen inzake telecommunicatie;
- zonering, stadsplanning en milieubescherming.

II. PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter en ondertekening

Tijdens zijn vergadering van 29 oktober 2009 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van de overeenkomst vast. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen en de gewesten worden bevoegd geacht.

Tijdens dezelfde vergadering besliste de WGV ook de overeenkomst te laten ondertekenen volgens formule 3 van de ICBB, dit wil zeggen één enkele handtekening in naam van het Koninkrijk België doch met vermelding van al de betrokken overheden onder de handtekening. Dit is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de EU en derde landen.

De ondertekening vond op 6 oktober 2010 plaats in Brussel tijdens de topconferentie tussen de EU en Zuid-Korea.

2. Behandeling door de Werkgroep EU Handel

Bij de aanvang van de vrijhandelsonderhandelingen heeft de Werkgroep EU Handel eind 2007 een achtergrondnota opgesteld met de Vlaamse aandachtspunten voor de te onderhandelen overeenkomst. Tijdens het onderhandelingsproces is de Werkgroep EU Handel nauw betrokken gebleven. Vooral de discussies met betrekking tot de automobielsector en het protocol inzake culturele samenwerking werden intensief opgevolgd.

Naar aanleiding van de parafering van de overeenkomst heeft het secretariaat van de Werkgroep op 26 oktober 2009 een nota naar de leden verstuurd met een overzicht van

de verwezenlijkingen van de vrijhandelsovereenkomst. Hierin werd onder meer het eindresultaat afgetoetst aan de vooropgestelde aandachtspunten. Het resultaat was positief. De leden van de Werkgroep hebben geen bezwaren noch opmerkingen op deze nota laten optekenen binnen de voorziene tijdspanne.

3. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) bracht advies uit op 23 september 2010 (advies 2010/16).

De SARiV wijst erop dat het voor Vlaanderen noodzakelijk is om nauwere economische relaties op te bouwen met groeimarkten van buiten de EU, en dat de vrijhandelsovereenkomst daartoe kan bijdragen. Omdat het belangrijk is het competitieve aspect van de eigen arbeidskrachten niet uit het oog te verliezen, hoopt de SARiV dat de Vlaamse Regering er bij de Europese Commissie zal op aandringen dat de ingebouwde grendels van de overeenkomst, indien nodig, worden toegepast.

De SARiV acht het wenselijk dat de Vlaamse Regering snel werk maakt van de goedkeuring van het UNESCO-verdrag inzake de diversiteit van cultuuruitingen teneinde het protocol inzake culturele samenwerking kracht bij te zetten. Op 17 december 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het ontwerp van instemmingsdecreet. Het ontwerpdecreet werd op 5 januari 2011 ingediend bij het Vlaams Parlement.

De SARiV is verheugd over de opname van een luik over duurzame ontwikkeling en waardig werk. Toch vraagt hij extra waakzaamheid voor de opvolging van deze bepalingen.

De SARiV spoort de Vlaamse Regering aan de instemmingsprocedure snel af te ronden. Vermits de overeenkomst tussen de Zuid-Korea en de VS nog niet in werking is getreden, kunnen Europese bedrijven mogelijkerwijze een concurrentieel voordeel doen.

4. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht advies uit op 21 oktober 2010 (kenmerk 48.799/1) en maakte daarin geen opmerkingen.

5. Inwerkingtreding, voorlopige toepassing en duur

Overeenkomstig verdragsartikel 15.10 treedt de overeenkomst in werking 60 dagen na de datum waarop de partijen elkaar in kennis hebben gesteld van de voltooiing van hun interne procedures of een andere datum waarover de partijen overeenstemming hebben bereikt.

In afwachting van de inwerkingtreding wordt de overeenkomst voorlopig toegepast. Die voorlopige toepassing vangt aan op de eerste dag van de eerste maand die volgt op de datum waarop de partijen elkaar in kennis hebben gesteld van de voltooiing van de daartoe vereiste procedures. Indien de ene partij een aantal bepalingen niet voorlopig kan toepassen, zal zij de andere partij daarvan op de hoogte brengen. De vrijhandelsovereenkomst zal voorlopig worden toegepast vanaf 1 juli 2011.

De overeenkomst geldt voor onbepaalde tijd. De ene partij kan de andere steeds in kennis stellen van haar voornemen om de overeenkomst te beëindigen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

VOORONTWERP VAN DECREET

Vlaamse Regering

VOORONTWERP

**Ontwerp van decreet houdende instemming met
de vrijhandelsovereenkomst
tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds,
en de Republiek Korea, anderzijds,
en de slotakte,
ondertekend in ---------- op ----------**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in ---------- op ----------, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

DE VRIJHANDELSOVEREENKOMST TUSSEN DE EU EN HAAR LIDSTATEN EN ZUID-KOREA

Advies 2010/16

23 september 2010

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen, Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel
Tel.: + 32 2 553 01 81, E-mail: sariv@iv.vlaanderen.be, http://www.sariv.be

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding 27
2. Inhoud van de overeenkomst 27
1.1. Liberalisering handel 28
1.2. Protocol culturele samenwerking 29
1.3. Duurzame ontwikkeling 29
1.4. Institutioneel kader 30
2.1. Verwachte resultaten 30
3. Aandachtspunten voor Vlaanderen 31
4. Conclusie 33

1. INLEIDING

Tijdens haar vergadering van 23 juli 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met de Vrijhandelsovereenkomst (hierna doorgaans afgekort als "VHO") tussen de Europese Unie en haar lidstaten enerzijds en de Republiek Korea anderzijds (hierna doorgaans "de Overeenkomst"). Zij vroeg de Minister-president, tevens bevoegd voor economie, buitenlands beleid, landbouw en plattelandsbeleid, hierover het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad"). Na bespreking op zijn vergadering van 10 september 2010 keurde de Raad onderhavig advies goed.

Door het uitblijven van een breed akkoord in het kader van de Doha Ontwikkelingsagenda van de Wereldhandelsorganisatie ziet de EU zich genoodzaakt vrijhandelsakkoorden te sluiten met geprivilegieerde partners. Ook het sluiten van een VHO met Zuid-Korea werd ingegeven door de wil om strategische banden te ontwikkelen met belangrijke groeimarkten. Deze strategische banden beperken zich vaak niet tot het puur economische. Zo sloot de EU in mei 2010 een Kaderovereenkomst met Zuid-Korea die samenwerking op een breed aantal domeinen beoogt. De Raad besprak deze Kaderovereenkomst reeds in zijn Advies 2010/8.[1] Voor de EU vormen deze twee overeenkomsten samen duidelijk één juridisch en institutioneel kader.

De Raad bespreekt in onderhavig advies in de eerste plaats kort enkele belangrijke elementen uit de Overeenkomst. Vervolgens haalt hij enkele specifieke aandachtspunten voor Vlaanderen aan, waarna hij tot zijn conclusies komt. De Raad gaat in dit advies niet uitgebreid in op de handelsstromen tussen de EU en Korea, aangezien deze reeds in de memorie van toelichting worden uiteengezet.

De Raad vangt aan met een kanttekening over de memorie van toelichting. Deze schetst in het kort de relaties tussen Noord- en Zuid-Korea. Het komt de Raad voor dat deze situatieschets een beetje verouderd is, aangezien er niet wordt gesproken over de recente opflakkering van het conflict tussen de twee Korea's naar aanleiding van een Zuid-Koreaans marineschip dat in maart 2010 tot zinken werd gebracht.

2. INHOUD VAN DE OVEREENKOMST

Sinds de publicatie van de "Global Europe" strategie[2] door de Europese Commissie in 2006 heeft de EU een nieuwe generatie van vrijhandelsakkoorden gelanceerd om het uitblijven van een alomvattend multilateraal akkoord in het kader van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) op te vangen. Op basis van economische criteria als marktpotentieel en het niveau van protectionisme van potentiële partners, rekening houdend met hun onderhandelingen met EU-concurrenten en het risico dat de preferentiële toegang van buurlanden en ontwikkelingslanden tot de EU-markt hierdoor aangetast wordt, kiest de EU haar prioritaire partnerlanden. ASEAN, Zuid-Korea en Mercosur kwamen uit deze afweging naar voren als prioritaire partners.

Zuid-Korea scoort namelijk erg hoog op de twee vooropgestelde economische criteria. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) voorspelt voor 2010 voor Korea meer dan 5% groei van het bruto nationaal product (bnp) en voor 2011 meer dan 4%.[3] Het

[1] SARiV, Advies over de EU-Kaderovereenkomsten met Indonesië en Zuid-Korea, Advies 2010/8, 2 juli 2008.
[2] EUROPESE COMMISSIE, *Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren: een bijdrage aan de EU-strategie voor groei en werkgelegenheid, COM(2006)567*, 4 oktober 2006.
[3] OECD, Korea 2010, in *OECD Economic surveys 2010/12*, p. 25.

heeft een relatief ontwikkelde markt, maar ook een hoog beschermingsniveau, voornamelijk door niet-tarifaire handelsbelemmeringen. Daarenboven heeft het in recente jaren zijn regionaal beleid versterkt: naast de vernieuwing van zijn VHO met Aziatische en Pacifische partners (APTA)[4], heeft het een VHO gesloten met Chili, de Europese vrijhandelsassociatie (EFTA), Singapore, ASEAN, de VS en India. Onderhandelingen over een VHO met Japan, Canada en Mexico zijn nog bezig.[5] Vele van deze partners bevinden zich (voor bepaalde producten) in een concurrentiële positie ten opzicht van de EU.

De nieuwe generatie vrijhandelsakkoorden zijn ambitieuze en alomvattende akkoorden gericht op een verregaande handelsliberalisering. Het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Zuid-Korea, dat hier voorligt, is het eerste akkoord van dit nieuwe type.

1.1. Liberalisering handel

De Overeenkomst telt meer dan 1000 pagina's en is de meest ambitieuze vrijhandelsovereenkomst die de EU tot dusver heeft onderhandeld. Hij gaat verder dan wat momenteel in multilaterale onderhandelingen kan bereikt worden. Hij liberaliseert de handel in goederen door de afschaffing van invoerrechten op bijna alle goederen en door niet-tarifaire handelsbelemmeringen aan te pakken. Tevens wordt de handel in diensten in grote mate geliberaliseerd.

De Overeenkomst zorgt verder voor een grotere transparantie en voorspelbaarheid inzake intellectuele eigendom, openbare aanbestedingen, enz. Toch wordt de nodige bescherming geboden via geografische aanduidingen, oorsprongsregels en strengere regels voor gevoelige sectoren, alsook door een eigen geschillenbeslechtingsmechanisme dat sneller werkt dan dat van de WTO (zie *infra*, 1.4.). Specifiek voor de automobielsector werden grendels tegen misbruik ingevoegd. De Overeenkomst bevat ook een bilaterale vrijwaringsclausule, die voorziet in de mogelijkheid om opnieuw het meestbegunstigingstarief in te stellen wanneer, ten gevolge van de liberalisering van de handel, goederen in dermate toegenomen hoeveelheid en onder zodanige omstandigheden worden ingevoerd dat de bedrijfstak van de EU die het soortgelijk of rechtstreeks concurrerende product vervaardigt, ernstige schade lijdt of dreigt te lijden. Voor de toepassing van deze maatregelen is het echter noodzakelijk dat de vrijwaringsclausule in de EU-wetgeving wordt opgenomen. In februari 2010 stelde de Europese Commissie een verordening hiertoe voor.[6] De rapporteur van de Commissie industrie, onderzoek en energie van het Europees Parlement ziet deze clausule ook als een oplossing voor bepaalde bezwaren die door de auto-industrie zijn geuit tegen de Overeenkomst.[7] Het Europees Parlement heeft hierbij echter verscheidene amendementen ingediend (zie *infra*, 3.).

De Overeenkomst liberaliseert tevens de markttoegang voor investeringen. Sectie C van hoofdstuk 7 handelt over vestiging en omvat zo investeringen. De bescherming die geboden wordt, betreft echter enkel de vestiging en gaat dus veel minder ver dan bijvoorbeeld de BLEU-investeringsakkoorden. In

[4] Asia Pacific Trade Agreement, voorheen bekend als Bangkok Agreement. De lidstaten van de APTA zijn Bangladesh, China, India, Zuid-Korea, Laos en Sri Lanka.

[5] Y. DECREUX, C. MILNER en N. PERIDY, *The economic impact of the Free Trade Agreement (FTA) between the European Union and Korea, Report for the European Commission,* CEPII/ATLASS, 2010, 7.

[6] EUROPESE COMMISSIE, *Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot uitvoering van de bilaterale vrijwaringsclausule in de vrijhandelsovereenkomst EU-Korea, COM(2010)49*, Brussel, 9 februari 2010, 2.

[7] D. CASPARY, Draft opinion of the Committee on Industry, Research and Energy for the Committee on International Trade on the proposal for a Council decision concluding the Free Trade Agreement between the European Union and its Member states and the Republic of Korea, 2010/0075, 20 juli 2010, 4.

de toekomst kan de EU, op basis van het EU-investeringskader dat momenteel wordt uitgewerkt[8], veel diepgaandere en uitgebreidere investeringsbepalingen opnemen in haar VHO's.

Voor een bespreking van de inhoud van de verschillende hoofdstukken verwijst de Raad naar de memorie van toelichting.

1.2. Protocol culturele samenwerking

De memorie van toelichting geeft aan dat de handel in audiovisuele diensten voor Vlaanderen een defensief belang vormt. Vlaanderen beschouwt deze diensten als niet zuiver commerciële diensten, met een intrinsieke symbolische waarde. Verder stelt de memorie dat het protocol vorm geeft aan de UNESCO-Conventie betreffende de bescherming en promotie van de diversiteit van culturele uitdrukkingen. Zoals de Raad reeds herhaaldelijk opmerkte, heeft Vlaanderen deze conventie echter nog niet goedgekeurd.[9]

Voornamelijk de voorzieningen met betrekking tot audiovisuele coproducties zorgden voor weerstand bij bepaalde lidstaten en de culturele sector. De Commissie heeft daarom besloten dat deze in de toekomst geen deel meer zullen uitmaken van vrijhandelsovereenkomsten.

1.3. Duurzame ontwikkeling

Hoofdstuk 13 van de Overeenkomst handelt over handel en duurzame ontwikkeling. Het zorgt voor één van de meest vergaande engagementen voor duurzame ontwikkeling in een vrijhandelsovereenkomst ooit. De Overeenkomst bevat een gedeeld engagement voor de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie (hierna: "IAO"). Dit is een belangrijke stap voor Korea, aangezien het dusver slechts vier van de acht basisarbeidsconventies van de IAO heeft goedgekeurd.[10] De partijen scharen zich tevens achter de agenda voor waardig werk. Ze zullen zich ook samen inzetten voor de onderhandeling en tenuitvoerlegging van multilaterale akkoorden inzake milieuaangelegenheden. De Overeenkomst maakt daarbij ook een verwijzing naar het Kyotoprotocol.

Het hoofdstuk creëert tevens mogelijkheden voor geschillenbeslechting en monitoring. Er kunnen consultaties gehouden worden tussen de partijen, met de mogelijkheid om een expertenpanel om een rapport te vragen. Jaarlijks zal ook een civil society forum plaatsvinden met deelnemers van adviesgroepen die elke partij moet creëren. Dat Korea met deze tekst instemt, zou een belangrijke precedentwaarde voor andere vrijhandelsovereenkomsten kunnen scheppen, bv. met India en de ASEAN. Het zal moeilijker zijn voor India en de ASEAN om de opname van een hoofdstuk over duurzame ontwikkeling tegen te houden nu Korea al akkoord ging. Tevens kan, als de tenuitvoerlegging van het hoofdstuk goed verloopt en men ziet dat het voor beide partijen voordelen oplevert, de weerstand van India en de ASEAN verminderd worden.[11]

---

[8] SARiV, *Het toekomstig Europees investeringsbeleid*, Advies 2010/17, 23 september 2010.

[9] Zie onder meer: SARiV, *Advies over de EU-Kaderovereenkomsten met Indonesië en Zuid-Korea*, Advies 2010/8, 2 juli 2008, p. 5; SARiV, *Reflectie over de Beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking en de Beleidsnota Toerisme*, Advies 2009/25, 23 november 2009, p. 8.

[10] ILO, *Ratifications of the fundamental human rights conventions by country*, 9.08.2010. [http://www.ilo.org/ilolex/english/docs/declworld.htm]

[11] D. GUPWELL en N. GUPTA, EU FTA negotiations with India, ASEAN and Korea: the question of fair labour standards, in *Asia Europe Journal*, 7, (2009), 1, p. 95.

1.4. Institutioneel kader

De Overeenkomst zal beheerd worden door het Handelscomité, dat voorgezeten wordt door de Koreaanse Handelsminister en de Europese Commissaris voor Handel. Verder worden zes gespecialiseerde commissies en zeven werkgroepen geïnstalleerd. De Commissie heeft tevens het voornemen om nauw samen te werken met alle relevante stakeholders bij de tenuitvoerlegging van de Overeenkomst. Hiertoe zal ze consultaties houden met ondernemersorganisaties, vakbonden en milieuorganisaties.[12]

Hoofdstuk 14 stelt een geschillenbeslechtingsmechanisme in. Dit is gebaseerd op het model van de arbitrageprocedures die de VS hanteert in zijn vrijhandelsovereenkomsten. Het is wel enkel van toepassing op handel in goederen en daarbij worden heel wat uitzonderingen vermeld. Voor niet-tarifaire belemmeringen inzake auto's geldt een versnelde procedure.[13]

2.1. Verwachte resultaten

De Raad baseert zich voor dit onderdeel op de economische impactanalyse gemaakt in mei 2010 in opdracht van de Europese Commissie.[14] Resultaten van simulaties tonen aan dat de effecten op het bnp voor beide partners positief zijn, voor de EU een stijging van 0.08% en voor Korea 0.84%. Zowel de EU als Korea ervaren positieve effecten op hun bilaterale import en export. Koreaanse export naar de EU stijgt tot 38.4% en EU-export naar Korea tot 82.6%. Dit laatste cijfer is zo hoog omwille van het initiële hoge beschermingsniveau van Korea. De handelsbalans van de EU met Korea zal ook verbeteren. Er zijn ook significante sectorale handelseffecten: bv. voor auto's, vrachtwagens en landbouwproducten van de EU naar Korea en voor fabricaten zoals textiel, auto's en chemische producten. Wat betreft productie en werkgelegenheid zijn de effecten voor de EU niet zo groot. Voor Korea daarentegen zijn er wel belangrijke sectorale effecten mogelijk.

In het algemeen concludeert men dat de EU haar positie in verschillende goederensectoren (vnl. chemie, machines, andere fabricaten en voedsel) kan versterken, alsook, in een beperktere mate, voor bepaalde diensten (zaken, verzekeringen en transport). De Overeenkomst zou voor Korea vooral een voordeel betekenen voor specifieke industriële goederen (o.m. textiel, leder, auto's en andere transportmiddelen).[15]

Korea bevindt zich tevens op een strategische positie ten opzicht van China en Japan. Dit is belangrijk zowel in geopolitiek als in economisch opzicht. De Overeenkomst is belangrijk voor de concurrentiepositie van de EU ten opzichte van andere landen op de Zuid-Koreaanse markt. Zuid-Korea heeft reeds vrijhandelsakkoorden gesloten of is erover aan het onderhandelen (bv. met de ASEAN en de APTA met o.m. China). EU-producten zouden uit de markt worden geprijsd indien de EU geen VHO met Zuid-Korea zou afsluiten.

Korea en de EU kunnen elkaar ook steunen op andere vlakken. Door middel van de Kaderovereenkomst (zie *supra*, 1.) is samenwerking op een breed aantal domeinen mogelijk. Bovendien kan de EU ook leren van Korea op vlak van bijvoorbeeld innovatie. Korea heeft zich

[12] EUROPESE COMMISSIE DG HANDEL, *EU-Korea FTA: a quick reading guide*, 2009, 12.
[13] I. DREYER, *What the EU South Korea Free Trade Agreement reveals about the state of EU trade policy*, ECIPE, 13.01.2010. [http://www.ecipe.org/blog/what-the-eu-south-korea-free-trade-agreement-reveals-about-the-state-of-eu-trade-policy]
[14] Y. DECREUX, C. MILNER en N. PERIDY, *The economic impact of the Free Trade Agreement (FTA) between the European Union and Korea, Report for the European Commission,* CEPII/ATLASS, 2010, 133.
[15] *ibid*, 4-5.

namelijk als doelstelling gesteld om tegen 2012 5% van het bnp te investeren in onderzoek en ontwikkeling.[16]

3. AANDACHTSPUNTEN VOOR VLAANDEREN

Zuid-Korea is een belangrijke handelspartner van Vlaanderen. Het is noodzakelijk dat Vlaanderen nauwere economische relaties opbouwt met groeimarkten van buiten de EU. De Overeenkomst kan hiertoe bijdragen. Zoals eerder gesteld in zijn advies 2010/8 over de Kaderovereenkomst is Zuid-Korea volgens de Raad tevens een interessante partner voor Vlaanderen omwille van zijn geschoolde werkkrachten en kenniseconomie. Het is echter belangrijk om hierbij het competitieve aspect van de eigen arbeidskrachten niet uit het oog te verliezen. In het kader van de Overeenkomst is dit laatste voornamelijk een gevoelig punt in de automobielindustrie. De Raad drukt dan ook zijn hoop uit dat de Vlaamse Regering er bij de Europese Commissie zal op aandringen dat de ingebouwde grendels van de Overeenkomst worden toegepast indien nodig.

Een andere, voor Vlaanderen relevante, interessante bepaling maakt deel uit van Protocol 1 inzake oorsprongsregels. De Overeenkomst laat namelijk "duty drawback" schema's toe. Deze maken het mogelijk invoerrechten op onderdelen terug te betalen wanneer het eindproduct wordt geëxporteerd. De Overeenkomst bouwt echter ook hierrond een veiligheid in: indien er 5 jaar na de inwerkingtreding een significante toename in "outsourcing" is, kan een speciale clausule in werking treden die de invoerrechten die terugbetaald kunnen worden, kan beperken tot een maximum van 5%. Hiertoe dient de EU ook de noodzakelijke interne procedures op te zetten.

De sector van de gevoelige diensten vormt een defensief belang voor Vlaanderen. Conform de nota aan de Vlaamse Regering betreffende het Gemeenschappelijk Handelsbeleid (hierna: "GHB") van de EU[17] wil de Vlaamse overheid op het vlak van culturele en audiovisuele diensten blijven reguleren op basis van door haar bepaalde beleidskeuzes. Door een apart Protocol over culturele samenwerking in de Overeenkomst op te nemen blijft de Vlaamse autonomie gewaarborgd. Het Protocol komt tevens tegemoet aan een andere Vlaamse beleidsdoelstelling uit bovengenoemde nota, nl. de verankering van de UNESCO Conventie culturele diversiteit in het internationale handelsrecht. Als partij bij de Conventie culturele diversiteit, heeft de EU er zich toe verbonden om deze conventie ten uitvoer te leggen in haar bilaterale beleid. Aangezien het in termen van het Europees recht om een "gemengd" verdrag gaat, dienden alle EU-lidstaten eveneens deze conventie te ratificeren. Zoals hoger opgemerkt, heeft Vlaanderen de conventie nog niet goedgekeurd, hetgeen momenteel ertoe leidt dat België de allerlaatste EU-lidstaat is die de conventie nog niet heeft geratificeerd. Een spoedige Vlaamse goedkeuring zou nochtans volledig in eenklank zijn met de hoger aangehaalde beleidsdoelstelling uit de nota over het GHB.

De Raad is verheugd over de opname van een uitvoerig luik over duurzame ontwikkeling en waardig werk. De tekst bevat een intentieverklaring om alle belangrijke internationale arbeidsconventies zo vlug mogelijk te ratificeren. Er wordt ook in een opvolgingsprocedure voorzien via een ambtelijk "Comité voor Handel en Duurzame Ontwikkeling", een "Interne Adviesgroep" en het reeds genoemde "Forum van het Maatschappelijk Middenveld". Toch vraagt de Raad extra waakzaamheid voor de opvolging van het hoofdstuk over duurzame ontwikkeling. Bij de toetreding van Korea tot de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) engageerde het zich eveneens

[16] W. MOON, J. WOUTERS, T. CORTHAUT, S. STERKX en S. UJUPAN, EU-Korea relations and the EU-Korea Free Trade Agreement, *Leuven Centre for Global Governance Studies Policy Brief*, (2010), 13, p. 9.
[17] VR/2007/2007/DOC.0783, 19 juli 2007, p. 14.

tot een hervorming van de arbeidswetgeving om ze in lijn te brengen met de internationale standaarden. Na enige tijd verslapte de aandacht hiervoor en er zijn nog heel wat knelpunten.[18]

De Raad is verheugd over de voortgang die de Vlaamse Regering reeds heeft gemaakt in de goedkeuringsprocedure. Hij merkt hierbij echter op dat de vertaling van een tekst van meer dan 1000 pagina's in alle talen van de EU enige tijd in beslag neemt. Toch spoort hij de Vlaamse Regering aan om zoveel mogelijk bij te dragen tot een snelle vooruitgang, in het bijzonder aangezien het vrijhandelsakkoord tussen Zuid-Korea en de VS nog niet in werking is getreden en de Europese bedrijven op die manier mogelijks een concurrentieel voordeel kunnen doen.

Wat betreft de goedkeuring op Europees niveau verloopt het proces moeizaam. In het Europees Parlement werden verscheidene amendementen ingediend bij het voorstel van de Commissie voor een verordening ter uitvoering van de bilaterale vrijwaringsclausule in de VHO (zie *supra*, 1.1.). De drie belangrijkste amendementen betreffen: (i) een regionale toepassing van de vrijwaringsclausule, dit zou de toepassing van de clausule op slechts één of meer regio's toelaten, indien de Commissie dat niveau meer geschikt vindt; (ii) een initiatiefrecht voor het Europees Parlement om een onderzoek te laten openen; en (iii) de creatie van een specifiek monitoringsysteem voor de automobielsector.[19] In de Raad van 16 september 2010 werd het akkoord goedgekeurd door de lidstaten met het oog op ondertekening tijdens de ASEM[20]-top op 6 oktober 2010. Op vraag van Italië werd de inwerkingtreding verdaagd tot 1 juli 2011, onder voorbehoud van de goedkeuring door het Europees Parlement.[21]

[18] OECD, *Pushing ahead with reform in Korea – Labour market and social safety-net policies*, Parijs, 2000, 13-15.; ILO REGIONAL OFFICE FOR ASIA AND PACIFIC, *Realizing decent work in Asia: lessons from the Republic of Korea*, 2006. [http://bravo.ilo.org/asia/info/public/features/lang--en/WCMS_110129/index.htm]

[19] A. FEKETE, "EP supports regional application of FTA safeguard measures", in *Europolitics* No. 4037, 08.09.2010, 14.; EUROPEES PARLEMENT, Amendments 24-26, 43 by the Committee on International Trade, report Pablo Zalba Bidegain, Bilateral safeguard clause in the EU-Korea free trade agreement, A7-0210/2010, 2 september 2010.

[20] Asia-Europe Meeting: dit is een forum voor dialoog tussen de EU en Azië dat sinds 1996 bestaat. DE ASEM-regeringsleiders ontmoeten elkaar elke 2 jaar.

[21] RAAD VAN DE EUROPESE UNIE, *Council approves agreement with South Korea on free trade*, ST 13670/10, Brussel, 16 september 2010.

4. CONCLUSIE

De Raad gaat akkoord met het ontwerp van instemmingsdecreet. Hij wijst onder meer op het economische belang van Zuid-Korea als groeimarkt buiten de EU. Hij drukt echter zijn hoop uit dat de ingebouwde grendels van de Vrijhandelsovereenkomst worden toegepast indien nodig en dat de EU snel werk maakt van de aanpassingen aan de EU-wetgeving die noodzakelijk zijn voor een goede tenuitvoerlegging van de Overeenkomst. De Raad acht het bovendien wenselijk dat de Vlaamse Regering snel werk maakt van de goedkeuring van de UNESCO Conventie inzake culturele diversiteit om het Protocol over Culturele Samenwerking kracht bij te zetten. Ten slotte vraagt hij de Vlaamse Regering blijvende aandacht te hebben voor de tenuitvoerlegging van het hoofdstuk inzake duurzame ontwikkeling en de daarin aangegane engagementen inzake arbeidsnormen.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

Opdracht

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) is een onafhankelijk adviesorgaan van de Vlaamse Regering. Hij adviseert de Vlaamse Regering bij de totstandkoming van haar buitenlands beleid, haar beleid inzake internationaal ondernemen, toerisme en internationale samenwerking. Hij doet dit hetzij op vraag van de Vlaamse Regering, hetzij uit eigen beweging.

Samenstelling

1° Voorzitter: Prof. dr. Jan Wouters (gewoon hoogleraar internationaal en Europees recht, K.U.Leuven)

2° Dirk Rochtus (docent internationale politiek, Lessius Hogeschool)
3° Hans De Belder (oud-diplomaat)
4° Jean Bossuyt (hoofd strategie European Centre for Development Policy Management Maastricht)
5° Leo Sleuwaegen (gewoon hoogleraar bedrijfseconomie en strategie, K.U.Leuven en Vlerick Leuven Gent Management School)
6° Kim Van der Borght (docent internationaal handelsrecht en handelspolitiek, VUB)
7° Karl Verlinden (gedelegeerd bestuurder Qualiphar)
8° Luc Vandenbroucke (Senior Executive Vice President, Barco)
9° Hilde Plas (stafmedewerker VVSG)
10° Johan De Meester (zaakvoerder Viking Reizen)
11° Els Dirix (ABVV)
12° Jessie Van Couwenberghe (ACV)
13° Geert Eggermont (UNIZO)
14° Anneliese Daelemans (Voka-Vlaams Economisch Verbond)
15° Koen Detavernier (11.11.11.)[1]
16° Gijs Justaert (Wereldsolidariteit)[2]
17° Milan Rutten (FOS, BTC-bestuur)
18° Isabel Vertriest (Oxfam Wereldwinkels)
19° Luc Glorieux (Afgevaardigd bestuurder B.A.A.V.)
20° Jan Van Steen (directeur Omnia)

Secretariaat:

Freddy Evens (secretaris)
Eva Haeverans (beleidsmedewerker)
Roos Van de Cruys (beleidsmedewerker)
Charlotte Verroens (administratief deskundige)

[1] Plaatsvervanger Wiske Jult
[2] Plaatsvervanger Ann De Jonghe

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

SG

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.799/1
VAN 21 OKTOBER 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 5 oktober 2010 door de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in ... op ...", heeft het volgende advies gegeven:

Bij het voorontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

SG 48.799/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. TISON, L. DENYS,	assessoren van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

A. BECKERS M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds, ondertekend in Brussel op 6 oktober 2010, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 6 mei 2011.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS